

भाग—ख

3. तानसेन जी का संगीत के क्षेत्र में योगदान पर प्रकाश डालें।
4. घोड़ियां एवं सुहाग को ध्यान में रखते हुए पंजाबी सभ्यता से संबंधित विवाह के गीतों के विषय में विस्तार से लिखें।

भाग—ग

5. राग भूपाली का छोटा ख्याल दो तानों सहित लिखें।
6. ताल तीनताल की एकगुन एवं दुगुन लयकारी को लिखें।

भाग—घ

7. श्री गुरु नानक देव जी का संगीत के क्षेत्र में योगदान भुलाया नहीं जा सकता। टिप्पणी करें।
8. निम्न को संक्षिप्त में लिखें :
(क) रबाबी
(ख) महला।

Exam. Code : 103201

Subject Code : 1024

B.A./B.Sc. 1st Semester (Batch 2021-24)

MUSIC (Vocal)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—50

Note :—Attempt five questions in all, selecting at least one question from each section. The fifth question may be attempted from any section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. Draw a diagram of Tanpura and explain the method of its tuning.
2. Write in brief about the following terms :
(a) Jaati
(b) Sangeet
(c) Saptak
(d) Naad.

SECTION—B

3. Throw light on the contribution of Tansen Ji in the field of Music.
4. Explain in detail about the wedding songs of the Punjabi culture keeping in mind the Ghorian and Suhag.

SECTION—C

5. Write notation of fast Khayal of Raga Bhopali with two tanas.
6. Write single and double Laykari of Taal Teentaal.

SECTION—D

7. Shri Guru Nanak Dev Ji's contribution in the field of Music is unforgettable. Comment.
8. Write short notes on the following :
 - (a) Rababi
 - (b) Mohalla.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

1. ਤਾਨਪੁਰੇ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੱਸੋ।
2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ :
 - (ੳ) ਜਾਤਿ
 - (ਅ) ਸੰਗੀਤ
 - (ੲ) ਸੱਪਤਕ
 - (ਸ) ਨਾਦ।

ਭਾਗ—ਅ

3. ਤਾਨਸੇਨ ਜੀ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਾਉ।
4. ਘੋੜੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਹਾਗ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਵਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ—ੲ

5. ਰਾਗ ਭੁਪਾਲੀ ਦਾ ਛੋਟਾ ਖਿਆਲ ਦੋ ਤਾਨਾਂ ਨਾਲ ਲਿਖੋ।
6. ਤਾਲ ਤੀਨਤਾਲ ਦੀ ਇਕਗੁਨ ਅਤੇ ਦੁਗੁਨ ਲੈਅਕਾਰੀ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ—ਸ

7. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ।
8. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ :
 - (ੳ) ਰਬਾਬੀ
 - (ਅ) ਮਹਲਾ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਪ੍ਰत्येक भाग में से कम से कम एक प्रश्न का चयन करते हुए, कुल पाँच प्रश्न करें। पांचवा प्रश्न किसी भी भाग में से किया जा सकता है। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।

भाग—क

1. तानपुरे का चित्र बनाए एवं इसको सुर में करने की विधि बताएं।
2. निम्नलिखित को संक्षिप्त में लिखें :
 - (क) जाति
 - (ख) संगीत
 - (ग) सप्तक
 - (घ) नाद।